

ŠIAULIŲ REGIONO 2014–2020 METŲ PLĖTROS PLANAS

2013-12-03
Šiauliai

1. ĮVADAS

1.1. Šiaulių regiono 2014–2020 metų plėtros plano rengėjas, prie rengimo prisidėjęs institucijos ir asmenys

Šiaulių regiono 2014–2020 metų plėtros plano (toliau – Planas) rengėjas – Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių apskrities skyrius (*1 priedas*). Planas pradėtas rengti 2012 m. gegužės mėnesį, pabaigtas rengti ir patvirtintas 2013 m. gruodžio 3 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/5S-76 „Dėl Šiaulių regiono 2014–2020 metų plėtros plano patvirtinimo“.

Plano rengimo viešumui bei visapusiškumui užtikrinti buvo sudarytos darbo grupės: Šiaulių apskrities nevyriausybinė organizacijų bei socialinių ir ekonominių partnerių darbo grupė, Šiaulių apskrities savivaldybių darbo grupė, Lietuvos Respublikos šakinių ministerijų darbo grupė, Šiaulių universiteto darbo grupė (*1 priedas*). Darbo grupės sudarytos pagal kompetencijas ir interesus.

Rengiant Planą buvo laikomasi viešumo principų:

- partnerystė, bendruomenės įtraukimas;
- diskusija pagrįstas bendradarbiavimas.

Rengiant Planą suorganizuoti 3 viešieji aptarimai, 2 kartus Plano dalys (rašytine procedūra) suderintos su socialiniais ekonominiais partneriais, visą rengimo procesą Plano projektas buvo publikuojamas interneto svetainėje. Vadovaujantis Regionų plėtros planų rengimo metodika Šiaulių regiono plėtros tarybai pateikta suderinti Socialinė ir ekonominė analizė bei Strategija, pateikta svarstyti Priemonių planas ir Plano įgyvendinimo stebėseną. Visos Plano dalys buvo pateiktos svarstymui bei tvirtinimui.

Rengiant Planą buvo siekiama:

- įtraukti į Šiaulių regiono plėtros planavimą vietos savivaldos administracijas, verslo, pramonės ir paslaugų sferos įmones bei organizacijas, skatinant pareikšti nuomonę, kaip Šiaulių regionui pritraukti ir įsisavinti vidaus, nacionalines, Europos Sąjungos paramos lėšas, minėtų institucijų atstovai kviečiami ekspertais;
- įtraukti regiono bendruomenę, skatinant teikti pasiūlymus regiono plėtros planavimo klausimais.

Nuomonę rengiant Planą pareiškė Šiaulių apskrities rajonų ir miesto savivaldybių administracijos, Šiaulių regiono plėtros tarybos nariai bei socialiniai ir ekonominiai partneriai, Lietuvos Respublikos ministerijos (klausimais pagal kompetenciją), nevyriausybinių organizacijų, privatūs asmenys.

1.2. Anksčiau rengti planai, jų įgyvendinimas, tęstinumas

Planas buvo rengiamas atsižvelgiant į Šiaulių regiono 2007–2013 metų plėtros planą, kuris patvirtintas Šiaulių regiono plėtros tarybos 2007 m. birželio 7 d. sprendimu Nr. R-2, patikslintas ir patvirtintas Šiaulių regiono plėtros tarybos 2008 m. spalio 16 d. sprendimu Nr. R-11, patikslintas ir patvirtintas Šiaulių regiono plėtros tarybos 2010 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. R-39. Planuojant buvo atsižvelgta į įgyvendintus tikslus ir pasiektus rezultatus.

Pagrindiniai teritorinės socialinės ir ekonominės sanglaudos rodikliai remiantis 2011 m. statistiniais duomenimis, palyginti su Lietuvos vidurkiu, yra teigiami. 2011 m. nedarbo lygis Šiaulių apskrityje buvo 4,27 proc. mažesnis negu Lietuvoje: teritorinės socialinės sanglaudos didinimo tikslas yra pasiekti, kad nedarbo lygis šalies regionuose nebūtų daugiau kaip 35 proc. aukštesnis už vidutinį šalies nedarbo lygį. Nedarbo lygio mažėjimo tendencija stebima nuo 2010 metų. Šiaulių apskrityje kaip ir Lietuvoje nedarbo lygis krito iki 2012 m. vasario pradžios. 2012 m. vasario 1 d. duomenimis, Šiaulių apskrityje nedarbo lygis padidėjo iki 11,1 proc. Vidutinis gyvenimo standartas, išmatuotas pagal vidutines metines gyventojų darbo pajamas Šiaulių regione, palyginti su Lietuvos vidurkiu, sudarė: 2010 m. IV ketvirtį – 86,5 proc., 2011 m. I ketvirtį – 84,9 proc., 2011 m. II ketvirtį – 86,6 proc., 2011 m. III ketvirtį – 87,4 proc.

Šiaulių regiono plėtros planui įgyvendinti 2007–2013 m. planuotas lėšų poreikis siekė 4,6 mlrd. litų. Šiaulių regionui skirta 2007–2013 m. Europos Sąjungos paramos lėšų limitas (270 tūkst. Lt) 2012 m. rugpjūčio mėnesį buvo paskirstyta 268 tūkst. Lt, iš kurių 81,6 proc. sutartyse skirta lėšų. 2013 m. gruodžio mėn. Šiaulių regiono projektams išmokėtų ES lėšų dalis nuo regionui skirtų ES lėšų sudarė 75,41 proc.

2010 m. sukurto bendrojo vidaus produkto vertė Šiaulių apskrityje buvo 6 961,3 mln. Lt ir sudarė 7,3 proc. Lietuvos BVP – tai yra ketvirta vieta pagal dydį po Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos regionų. BVP, tenkantis vienam gyventojui, Šiaulių regione 2010 m. buvo 20,8 tūkst. Lt, o tai sudaro 72 proc. palyginti su Lietuvos vidurkiu. Šiaulių apskrities BVP ir BVP/gyventojui rodikliai per trejus paskutinius metus pakankamai stabilūs – rodo nežymų mažėjimą, palyginti su 2008 m. rodikliais, ir didėjimą, palyginti su 2009 m. rodikliais. Bendroji pridėtinė vertė Šiaulių apskrityje sėkmingiausiai buvo kuriama žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srityje ir 2010 m. sudarė 480,3 mln. Lt, tai yra aukščiausiais rodiklis Lietuvoje. Pagal bendrosios pridėtinės vertės rodiklius pramonėje užimama ketvirta, statyboje – trečia vieta šalyje. Tiesioginės užsienio investicijos Šiaulių apskrityje 2010 m. buvo 550,8 mln. Lt – šis rodiklis yra vidutiniškas palyginti su kitomis Lietuvos apskritimis, tačiau labai mažas, jei apskrities centras priskiriamas prie keturių didžiųjų miestų, kuriuose išvystyta pramonė daro įtaką, jog tose apskrityse pritraukiama kelis kartus daugiau tiesioginių užsienio investicijų.

1.3. Pagrindiniai dokumentai ir nuostatos, kuriais remiantis parengtas planas

Planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo (Žin., 2000, Nr. 66-1987; 2002, Nr. 123-5558; 2007, Nr. 61-2339; 2010, Nr. 48-2285) 8 straipsniu ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1V-706 patvirtinta Regionų plėtros planų rengimo metodika.

Rengiant Planą buvo vadovaujama Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės patvirtintais planavimo dokumentais ir atsižvelgiama į Šiaulių regione vykstančius procesus. Planas buvo rengiamas vadovaujantis Nacionaline pažangos programa, skirta 2014–2020 m. laikotarpiui, kuri jungia pagrindines Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir Europos Sąjungos strategijos „Europa 2020“ nuostatas ir yra orientuota į pažangą: aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, numatomas Europos Sąjungos finansinės paramos, įskaitant 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos, panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti. Buvo atsižvelgiama į 2014–2020 Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos projektą.

Planas parengtas atsižvelgiant į pagrindines Europos Sąjungos finansinės paramos panaudojimo nacionaliniame kontekste nuostatas: sumani visuomenė, sumani ekonomika, sumanus valdymas ir į pagrindinius prioritetus: visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra, veikli ir solidari visuomenė, į aukštą pridėtinę vertę orientuota integrali ekonomika, ekonominiam augimui palanki aplinka, visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas bei į du horizontaluosius prioritetus: kultūra ir regioninė plėtra.

Strategijai formuoti buvo naudojami atitikimo ir konversijos metodai: strategijos tikslai ir uždaviniai formuluojami išryškinant regiono stiprybes, galimybes ir siekius jais pasinaudoti; tikslai ir uždaviniai formuluojami atsižvelgiant į regiono silpnybes, grėsmes ir siekiama jas eliminuoti. Rengiant regiono plėtros planą buvo taikomi:

- socialiniai empiriniai tyrimai;
- modeliavimo metodai;
- SSGG ir PEST analizių metodai.

Rengiant Planą taip pat buvo atsižvelgiama į šiuos dokumentus:

- Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015;
- 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482;

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154;
- Šiaulių apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 1042;
- Lietuvos regioninės politikos metmenys, pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 902;
- Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270;
- Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. IX-1187;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160;
- Valstybinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. I-1150;
- Joniškio rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2008–2010 metų programa, patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 3 d. nutarimas Nr. 922;
- Kelmės rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2008–2010 metų programa, patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 3 d. nutarimas Nr. 922;
- Akmenės rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2008–2010 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 29 d. nutarimas Nr. 1160;
- Akmenės rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2011–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 18 d. nutarimas Nr. 588;
- Joniškio rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2011–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 18 d. nutarimas Nr. 588;
- Kelmės rajono savivaldybės – probleminės teritorijos plėtros 2011–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. gegužės 18 d. nutarimas Nr. 588;
- Akmenės rajono savivaldybės 2010–2015 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. 237;
- Joniškio rajono savivaldybės 2008–2013 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T-248 (Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 3 d. sprendimu Nr. T-6 patvirtinta redakcija)
- Kelmės rajono savivaldybės 2010–2012 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. T-12 (Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gegužės 20 d. sprendimu Nr. T-171 patvirtinta redakcija);
- Kelmės rajono savivaldybės 2013–2020 metų ilgalaikis strateginis plėtros planas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T-340;
- Pakruojo rajono savivaldybės 2014–2020 metų strateginis plėtros planas (preliminarus priemonių sąrašas);
- Pakruojo rajono savivaldybės 2012–2014 metų veiklos planas (preliminarus priemonių sąrašas);
- Radviliškio rajono savivaldybės 2007–2013 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T-1165;
- Radviliškio rajono savivaldybės 2012–2020 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T-438;
- Radviliškio rajono savivaldybės 2012–2014 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T-234;
- 2007–2016 metų Šiaulių miesto strateginis plėtros planas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T-313;
- Šiaulių rajono savivaldybės strateginis planas 2011–2017 metams, patvirtintas Šiaulių rajono tarybos 2011 m. vasario 10 d. sprendimu Nr. T-11 (1.1).

Kiti duomenų šaltiniai:

- Lietuvos statistikos departamento duomenys;
- Europos Sąjungos struktūrinės paramos vertinimo ataskaitos (<http://www.esparama.lt>);
- Europos Sąjungos struktūrinės paramos kompiuterinės informacinės valdymo ir priežiūros sistemos (SFMIS) duomenys;
- Švietimo valdymo informacinė sistemos (ŠVIS) duomenys;
- VŠĮ „Placiajuostis internetas“ interneto svetainėje skelbiami duomenys (<http://www.placiajuostis.lt/>);
- Asociacijos „Viešieji interneto prieigos taškai“ interneto svetainėje skelbiami duomenys (<http://www.vipt.lt/cms/app>);
- Čiegis R., Tamošiūnas T., Darnaus industrinių zonų vystymosi vertinimas, Šiaulių universitetas, 2010;
- Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos Pagrindinių elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų vertinimas: 2011 m. tyrimo ataskaita (http://www.ivpk.lt/uploads/Leidiniai/Pagrindiniuproc20ePaslauguproc20vertinimas_2012proc20tyrimoproc20ataskaita.pdf);
- Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2012 m. balandžio 16 d. informacinis pranešimas (<http://www.ivpk.lt/news/1783/151/82-procentai-istaigu-teike-pirmojo-lygio-elektronines-paslaugas>).